

הЛОקח עזבר חמוץ

ומשנין: לעולם רבוי אליעזר כרבי שמעון סבירא ליה המתיר פטר חמוץ בהנאה, ומה שנינו במשנתנו "יקבר", לא תפרש שהוא משום איסור ההנאה, אלא יקבר בכור אמר, כי הוועיל הקיימ ששהקישה תורה בהמה טמאה לבכור אדם, למד שפטר חמוץ — קודם פדיון — טוען קבורה בכור אדם שהוא טוען קבורה.

ומקשין עלה: איך אפשר למוד מההיקש לבכור אדם שהיה פטר חמוץ טוען קבורה!? אלא [וכי] אדם בכור הוא דבוי קבורה, ואילו אדם פשוט לא בעי קבורה, עד שאתה אומר: הקישתו התורה לבכור אדם כדי למוד דין קבורה מבכור אדם, והרי דין הקבורה אינו שייך לבכורתו כלל!?

ועוד תניא בהדייה שרבי אליעזר אסור פטר חמוץ בהנאה קודם פדיון, ושוב קשה: למה לא נקישנו לבכור אדם לעניין זה.

דתניא: מודה רבוי אליעזר, בישראל שיש לו ספק פטר חמוץ בתוך ביתו, שמנפריש טלה עלייו כדי להפקיע את איסורו — וכדעת רבי יהודה לעיל ט. ב, שדריך פדיון כדי להפקיע את האיסור — והוא שלו, כיוון שהמושcia מחבירו עליו הראייה; הרי מבואר שלרבי אליעזר פטר חמוץ אסור בהנאה, שאם לא כן, כיוון שהוא שלו, אינו צריך להפריש וכמובואר לעיל ט. ב.⁽¹⁴⁾

דבוראי פטר חמוץ סבירא ליה דכל כמה דלא מתי פטר חמוץ ליד כהן לא מיפוריק, מודה הוא בספק שאין צריך تحت פדיון לכהן אלא מפריש טלה והוא שלו.

ובהערות לעיל ט. ב הובא להקשות: אם

משום דעתך "אך פדה תפדה את בכור האדם ואת בכור הבהמה הטמאה תפדה", הקיש הכתוב פדיון בכור בהמה טמאה לפדיון בכור אדם, כדי ללמד:

מה בכור אדם חייב באחריותו אף לאחר שהפריש חמוץ סלעים לפידונו, אף בכור בהמה טמאה חייב באחריותו, אף לאחר שהפריש השה לפידונו.

אמר הקשה לייח אבוי:

כיוון שאתה מקישם, נאמר: אי מה בכור אדם מותר בהנאה קודם פדייה, אף בכור בהמה טמאה מותר בהנאה קודם פדייה, והרי רבינו יהודה סובר שכור בהמה טמאה אסור בהנאה קודם פדייה!?

ובci תימא הבי גמי, דרבוי אליעזר לא סבר כרבי יהודה, אלא כרבי שמעון המתיר פטר חמוץ פדיון בהנאה; כך אי אפשר לומר, שהרי:

והתנו במשנתנו מת פטר חמוץ קודם שבא הפדיון ליד כהן: רבוי אליעזר אומר יקבר, ומאי ייקבר? וכי לאו למימרא דאמור בהנאה ולכן יקבר; הרי שקדום הפדיון — דהינו לרבי אליעזר קודם שבא ליד כהן — פטר חמוץ אסור בהנאה!? הרי מבואר שאף רבוי אליעזר כרבי יהודה סבירא ליה האסור בהנאה, ואם כן נאסור אף בכור אדם בהנאה מן ההיקש.

הנאה ליתנים לכל כהן שירצה, והוא הדין בפדיון,-Decioן דהפריש חמוץ סלעים נעשה ממון כהן, ואין לו אלא טובת הנאה. וצריך תלמוד.

14. פירוש רש"י: מודה רבוי אליעזר, אף על גב